

Лікування герпесвірусної інфекції котів проводили комплексно, за використання препаратів, що містили антитіла до збудників інфекційних захворювань верхніх дихальних шляхів, стимулювали імунну відповідь організму, запобігали бактеріальній інфекції, а також полегшували протікання патології. Лікування хворих на герпесвірусну інфекцію котів за двох запропонованих схем показало 100 % терапевтичну ефективність, хоча тварини одужували швидше при лікуванні за використання першої схеми, яка до того ж була і дешевшою.

Висновки

1. Нозологічний профіль респіраторних інфекційних хвороб котів у зоні обслуговування трьох ветеринарних клінік м. Харкова формується із 3-х нозологічних одиниць. В 26 % випадків клінічні прояви захворювання у тварин були спричинені асоціацією двох чи трьох патогенів (каліцивірусу, герпесвірусу та хламідії).

2. Найбільш схильними до ринотрахеїту були кошенята у віці від 1,5-3,5 міс. до 1 року, але хворіли і старші коти, як за індивідуального так і групового утримання. Порода та породність тварин не мали суттєвого впливу на захворюваність ринотрахеїтом. Ринотрахеїт – як гостру респіраторну інфекцію, частіше реєстрували в літньо-осінній періоді.

3. Встановлено високу ефективність розробленої схеми комплексного лікування інфекційного ринотрахеїту котів, викликаного герпес-вірусом, основною стратегією якого було стимулювання антивірусної імунної відповіді; підтримка захисних сил організму; профілактика нашарування бактеріальної інфекції; полегшення тяжкості симптомів.

Бібліографічний список:

1. Andrew S. E., 2001. Ocular manifestations of feline herpesvirus. *Journal of Feline Medicine and Surgery*, 3 (1), 9–16.
2. Arnold H. K., R. Hanselmann, S. M. Duke, T. J. Sharpton & B. R. Beechler, 2022. Chronic clinical signs of upper respiratory tract disease associate with gut and respiratory microbiomes in a cohort of domestic felines. *PLoS One*, 17 (12): e0268730.
3. Bannasch M. J. & J. E. Foley, 2005. Epidemiologic evaluation of multiple respiratory pathogens in cats in animal shelters. *Journal of Feline Medicine and Surgery*, 7 (2), 109–119.
4. Berger A., B. Willi, M. L. Meli, F. S. Boretti, S. Hartnack, A. Dreyfus, H. Lutz & R. Hofmann-Lehmann, 2015. Feline calicivirus and other respiratory pathogens in cats with Feline calicivirus-related symptoms and in clinically healthy cats in Switzerland. *BMC Veterinary Research*, 11, 282.
5. Bergmann M., A. Ballin, B. Schulz, R. Dörfelt & K. Hartmann, 2019. Therapie des akuten viralen Katzenschnupfens [Treatment of acute viral feline upper respiratory tract infections]. *Tierärztliche Praxis Ausgabe K: Kleintiere*, 47 (2), 98–109.

УДК: 636.09-061.2:341.16:93

СТРАТЕГІЧНИЙ РОЗВИТОК ВСЕСВІТНЬОЇ ВЕТЕРИНАРНОЇ АСОЦІАЦІЇ ДО 2025 РОКУ

Савенко М.М., кандидат ветеринарних наук, доцент, Державний біотехнологічний університет, м. Харків

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5338-9046>

Северин Р.В., кандидат ветеринарних наук, доцент, Державний біотехнологічний університет, м. Харків

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2217-8582>

Гонтарь А.М., кандидат ветеринарних наук, доцент, Державний біотехнологічний університет, м. Харків

ORCID:<https://orcid.org/0000-0003-0504-8663>

Баско С. О., кандидат ветеринарних наук, старший викладач, Державний біотехнологічний університет, м. Харків

ORCID:<https://orcid.org/0000-0001-8314-2490>

Штагер Г.М., старший викладач, Державний біотехнологічний університет, м. Харків

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7632-4963>

Савенко О.М., лікар ветеринарної медицини, Державний біотехнологічний університет, м. Харків

У 1863 році доктор Дж. Гемджі скликав перший Міжнародний ветеринарний конгрес [3]. Ця ініціатива зрештою переросла у Всесвітню ветеринарну асоціацію (WVA). Як відомо сьогодні ця глобальна асоціація представляє понад 500 000 ветеринарів у всьому світі через 95 асоціацій-членів. ВВА продовжує розвивати прагнення доктора Гемджі об'єднати ветеринарів з усього світу для обміну досвідом, ідеями та для популяризації ветеринарної професії. ВВА захищає інтереси своїх організацій-членів та членів їх загального корпусу, та вважає самоочевидною потребу в міжнародній відповідності у ветеринарній медицині. Контроль і профілактика захворювань, безпека харчових продуктів, добробут тварин, доступність лікарських засобів і екологічний вплив систем здоров'я людей і тварин – це питання, які вимагають глобального підходу. Пропагуючи та практикуючи концепцію Єдине Здоров'я, ВВА прагне захистити здоров'я та добробут людей, тварин і навколишнього середовища. ВВА співпрацює з відповідними організаціями та органами влади, щоб запропонувати захист, підтримку та освіту з питань глобальної ветеринарії [1, 3].

Місією цієї організації є забезпечення глобального лідерства ветеринарної професії та сприяння здоров'ю та добробуту тварин і громадському здоров'ю через юридичний захист, освіту та партнерство.

Загальне бачення вказує, що всесвітню ветеринарну асоціацію визнають і поважають як авторитетний і авторитетний голос світової ветеринарної медицини.

Всесвітня Ветеринарна Асоціація декларує своїми основними цінностями такі поняття як знання, спільнота, спритність, прозорість, повага. Ці цінності знаходять конкретні прояви в конкретних активних діях [1].

Знання проявляється в тому, що ВВА надає доказові заяви та рекомендації щодо відповідних питань ветеринарії та охорони здоров'я.

Спільнота проявляється в наданні членам ВВА цінних ресурсів, користування глобальною ветеринарною мережею, єдиний голос на світовій ветеринарній арені та є надійним партнером у питаннях, що стосуються міжнародної ветеринарної медицини та освіти.

Спритність демонструє активну реакцію ВВА на проблеми членів.

Прозорість: діяльність ВВА здійснюється незалежно, етично та професійно відповідально, в інтересах членів ВВА, партнерів і суспільства.

Повага є сучасною європейською цінністю. ВВА сприяє створенню свідомого та інклюзивного середовища, де кожному людину приймають, цінують і до неї ставляться з гідністю.

В історичному плані створенню стратегічного розвитку Всесвітньої Ветеринарної Асоціації 2020-2025 років передувало визначення стратегічних цілей 2020-2021 років. В цей час ВВА мало на меті забезпечити лідерство, юридичний захист та підтримку своїх асоціацій-членів у сферах їх інтересів, а також популяризацію ветеринарної професії в усьому світі, зосереджуючись на наступних цілях [3, 4].

У ветеринарній освіті розробити загальний інструмент самооцінювання для ветеринарних коледжів; переглянути заявки на стипендію для студентів ветеринарної медицини MSD-WVA; проведення регіональних опитувань щодо стандартів акредитації, що

використовуються в країнах членах ВВА; робота з асоціаціями-членами, щоб використовувати можливості ВВА учасникам доступ до існуючих програм ветеринарного добробуту.

У фармацевтичному управлінні відстоювати наявність і доступ до якісних фармацевтичних і біопрепаратів для ветеринарів у всьому світі; розробка переліку основних ветеринарних фармацевтичних препаратів, які повинні бути доступні для використання фахівцями, які займаються розведенням продуктивних тварин; участь в глобальних дискусіях проти антимікробних препаратів, які стосуються ветеринарів та їхнього доступу до антимікробних препаратів і їх використання.

Відносно концепції «Єдиного здоров'я» проводити висвітлення цієї теми на Глобальному саміті ВВА; розробити заяву про позицію щодо глобальної кліматичної надзвичайної ситуації; продовжувати політичну роботу та заходи щодо безпеки харчових продуктів.

Захист тварин необхідно доповнити розробкою заявою про біль тварини; розробити рекомендації щодо утримання коней для проведення ЕКГ; розробити зміст добробуту тварин для щорічного ветеринарного саміту; розробити інформаційні бюлетені ВВА про нові сфери інтересів і проблем [3].

Діяльність, прозорість і партнерство проявляється у потребі представити ВВА, Раду та Президента асоціаціям-членам та регіональним офісам; формалізації стратегії комунікації та розвитку лідерства; підготовці щомісячних новин, щоб висвітлювати діяльність і учасників ВВА; запровадженні спеціального виконавчого комітету для сприяння оперативності у прийнятті рішень; ініціювати перегляд та оновлення Конституції та Статуту; залучення нових членів, партнерів і спонсорів; забезпечення підзвітності комітетів і стратегічних фокус-груп (SFG).

На основі заявлених понять була розроблена «Стратегія ВВА 2020-2025 роки». У березні 2020 року Рада ВВА прийняла пропозицію Робочої групи стратегічного планування (SPWG) ВВА щодо стратегії ВВА на 2020–2025 роки. Розуміючи, що існує безмежна кількість важливих питань, і беручи до уваги внесок, отриманий від Установчих членів, ключових партнерів ВВА вирішила зосередитися на чотирьох пріоритетних областях: забезпечення захисту тварин, фармацевтичне керівництво, ветеринарна освіта, єдине здоров'я [3, 4].

Для розробки цих напрямів було сформовано чотири стратегічні робочі групи для ініціювання проектів та формулювань позицій з цих тем [4].

Робоча група із захисту тварин (AW-WG). Цілі: для підвищення поінформованості про поточні та поточні проблеми благополуччя тварин у всьому світі; розвивати та підтримувати ключові партнерські відносини з іншими глобальними групами захисту інтересів AW; сприяти навчанню та навчанню благополуччю тварин у рамках ветеринарної програми та як найважливіший компонент безперервного професійного розвитку ветеринарів [4].

Робоча група «Одне здоров'я» (OH-WG). Цілі: виявляти та розвивати можливості для ветеринарних фахівців, щоб вони могли поділитися своїм досвідом та лідерством у One Health; сприяти та заохочувати нарощування потенціалу, необхідного для вирішення проблем, пов'язаних із підходом «Єдине здоров'я»; розробити ресурси та рекомендації для використання ветеринарними та суміжними організаціями для просування освіти та захисту важливості «Єдиного здоров'я» [4].

Робоча група з ветеринарної освіти (VE-WG). Цілі: поліпшити якість ветеринарної освіти та безперервної освіти для студентів-ветеринарів, ветеринарів та ветеринарних парапрофесіоналів у всьому світі; поліпшити доступ до ветеринарної медичної освіти у всьому світі; Підтримувати компетенції Всесвітньої організації здоров'я тварин (OIE) Day One у галузі ветеринарної освіти [4].

Робоча група стратегічного планування також визначила допоміжний напрямок діяльності Асоціації – покращити діяльність ВВА та сприяти прозорості та ключовим партнерствам [4].

ВВА вважає, що кожна з пріоритетних сфер є важливою для членів ВВА, партнерів ВВА та інтересів світової громадськості. Пріоритетні сфери ВВА сильно залежать від ВВА з надійним управлінням, фінансовою стабільністю та здатністю співпрацювати з ключовими зацікавленими сторонами в сферах, що становлять взаємний інтерес і вигоду.

ВВА продовжує свою роботу у вищезазначених пріоритетних сферах завдяки зусиллям Ради ВВА, комітетів ВВА та стратегічних фокус-груп ВВА (SFG), які включають широку мережу зовнішніх експертів, які підтримують ВВА у її зусиллях. Завдяки співпраці з міжурядовими установами, неурядовими організаціями, лідерами галузі та іншими відповідними зацікавленими сторонами, ВВА забезпечує ефективну співпрацю в просуванні ветеринарної професії та стандартів здоров'я людей і тварин у всьому світі.

У рамках 38-й конгресу Всесвітньої ветеринарної асоціації відбувся саміт ВВА 2023 під темою «Довкілля, важливий елемент Єдиного здоров'я», що дало чудову можливість навчитися застосовувати підхід Єдиного здоров'я на місцях [2].

Висновки. 1. Стратегічне планування Всесвітньої Ветеринарної Асоціації дає можливість цілеспрямовано досягати визначених цілей розвитку ветеринарної медицини у світі.

2. Робоча група стратегічного планування (SPWG) ВВА запропонувала зосередитися до 2025 року на забезпеченні захисту тварин, фармацевтичному керівництві, ветеринарній освіті та забезпеченні концепції «Єдине здоров'я».

Висновки. 1. Стратегічне планування Всесвітньої Ветеринарної Асоціації дає можливість цілеспрямовано досягати визначених цілей розвитку ветеринарної медицини у світі.

2. Робоча група стратегічного планування (SPWG) ВВА запропонувала зосередитися до 2025 року на забезпеченні захисту тварин, фармацевтичному керівництві, ветеринарній освіті та забезпеченні концепції «Єдине здоров'я».

Бібліографічний список:

1. Constitution and Bylaws of the World Veterinary Association. URL: <https://worldvet.org/wp-content/uploads/2022/06/Constitution-and-Bylaws-of-the-WVA-30-Mar-2022.pdf>
2. The World Veterinary Association Congress 2023 in Taipei – a great success. URL: <https://worldvet.org/news/the-world-veterinary-association-congress-2023-in-taipei-a-great-success/>
3. World Veterinary Association (WVA). Strategic Plan 2020 – 2025. URL: <https://worldvet.org/wp-content/uploads/2022/06/WVA-Strategic-Plan-2020-2025.pdf>
4. Working groups. URL: <https://worldvet.org/about/strategic-focus-groups/>

УДК: 636.92.09:616.31(477.53-25+477.54-25) “2019/2022”

ПОШИРЕНІСТЬ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ПАТОЛОГІЙ У КРОЛІВ (*ORYZTOLAGUS CUNICULUS*) У ХАРКОВІ ТА ПОЛТАВІ ЗА 2019-2022 РР.

Сьогодні **О.Б.**, кандидат ветеринарних наук, доцент, Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5637-4050>

Степаненко **Г.О.**, кандидат ветеринарних наук, клініка ветеринарної медицини “ЕкоЦентр”, м. Харків, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8705-8437>

Локес-Крупка **Т.П.**, кандидат ветеринарних наук, доцент, Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6302-9615>